

în privința simțului și datorinței sale de a-și conserva avutul și a-și asigura viitorul, și în fine, conștiința că prin nimic nu se va putea consolida și întări mai bine organizația noastră de bancă, decât prin crearea unei instituțiuni financiare de interes comun, — sunt astfel de momente cardinale, încât cu dreptate se poate zice, că *înființarea băncii de asigurare trebuie considerată ca una dintre cele mai însemnate condiții «sine quibus non» pentru propășirea sigură economică și culturală a poporului nostru.*

Acestea fiind împrejurările, cari necesitează la noi banca de asigurare, fondarea ei devine o chestiune, care trebuie rezolvită cu puteri îndoite. Și aceasta cu atât mai mult cu cât *proiectata bancă de asigurare dispune de toate condițiunile de existență și dezvoltare sigură.* Ea dispune înainte de toate de un teren suficient de activitate. Căci pe baza datelor statistice sigure, s'a constatat că pe teritoriul locuit de România din statul ungar, aceștia au azi — fără școale și biserici și fără paușalele economice, — circa 5—600 milioane coroane capital asigurat în ramura focului, capital din care, dacă ar isbuti să se acvireze pentru viitoarea întreprindere — pe lângă asigurările nouă — chiar și numai jumătate, aceasta ar fi un contingent, care poate asigura existența unei bănci de asigurare, dat fiind că destule alte societăți există și se desvoaltă chiar și cu contingente de afaceri mai reduse. Tot asemenea s'a observat, că și în ramura asigurărilor de viață, la poporul nostru, care abia acum începe să facă mai intensiv uz de asigurări, s'ar putea produce anual un capital asigurat de minimum 1 milion coroane, deci o astfel de sumă de afaceri, care — prin o prudentă politică de reasigurare — poate singură — fără afaceri de asigurări elementare — să dea condițiuni de viață prosperă unei societăți de asigurare. Ba s'a constatat nu numai prin organele direcțiunii «Solidaritatea», ci și prin specialiști străini, foarte bine reputați, că cu astfel de contingente de afaceri ca cele indicate mai sus, chiar dacă banca ar lucra cu premii după împrejurări reduse și chiar dacă ar întâmpina pagubele — după statistică — cele mai urcate, — considerând că prin organizația ce o va avea, cheltuelile de administrație îi vor fi neasemănat mai reduse ca la alte societăți similare, *rentabilitatea va fi asigurată.* Special faptul, că proiectata bancă de asigurare va fi sprijinită în activitatea ei prin băncile române din toate ținuturile, e o împrejurare, care mărește foarte mult probabilitatea de rentabilitate. E un moment acesta a cărui însemnătate au apreciat-o chiar și străinii, cari ne cunosc împrejurările și cari începând dela

cei dintâi specialiști, au constatat că în Ungaria nu s'a pus la cale o întreprindere cu mai buni sorti de reușită ca proiectata noastră bancă de asigurare, întemeiată pe sprijinul a aproape două sute de institute de bani. Nu voim să facem promisiuni asupra rentabilității viitoarei noastre întreprinderi. Ținem însă de necesar să amintim că pe baza calculelor sale de probabilitate a rentabilității, calculi, cari față de a altor specialiști au pornit dela o bază cu mult mai redusă ca în fapt, direcțiunea «Solidarității» a obținut un rezultat multămitor. Și ca dovadă că direcțiunea «Solidarității» în combinațiunile sale de rentabilitate a purces cât se poate de precaut, amintim că pecând ea a socotit la afacerile de foc pagube de circa 60% a incasso-lui brut, pe atunci — pe baza datelor absolut sigure — s'a constatat de exemplu că pagubele obvenite la realitățile ipotecate la băncile noastre nu fac mai mult ca 10% a premiilor plătite. Tot asemenea nici la asigurările de viață, calculele direcțiunii «Solidaritatea» n'au fost mai puțin precaute. Ea n'a considerat nici faptul, că la noi mortalitatea e sub limita stabilită de tabelele de mortalitate și nici împrejurarea, că la noi banii se pot fructifica mai favorabil, ca la alte societăți de asigurare, precum nici momentul că viitoarea noastră întreprindere — prin mulțimea de bănci ce o va sprijini — va avea o organizațiune gata și puțin costisitoare. N'a considerat toate acestea și totuși rentabilitatea normală i-a ieșit. Așa fiind, noi cutezăm a zice că pe baza acestor împrejurări prielnice, dacă proiectata bancă de asigurare va mai avea și norocul să închee niște contracte de reasigurare favorabile, chiar dacă pentru început ar reasigura procentul cel mai urcat al afacerilor sale, sunt cele mai bune prospecte să aibă o astfel de rentabilitate încât aceasta să garanteze o dividendă corăspunzătoare acționarilor săi.

*

În cele premergătoare am arătat cauzele, cari necesitează înființarea băncii de asigurare și am spus că aceasta va avea bune condițiuni de existență și dezvoltare, precum și o rentabilitate corăspunzătoare. Între astfel de împrejurări avem mare nădejde, că atât publicul nostru, cât și instituțiunile noastre, *special băncile* se vor simți nu numai îndatorate, dar chiar atrase să-și dea tot concursul pentru ca fondarea să se efectuiască în cele mai bune condițiuni. Acțiunile sunt de o valoare nominală potrivită și emisiunea lor se face în condițiuni atât de ușoare, încât orișicine își poate lua partea la fondarea băncii noastre de asigurare. Intelectualii noștri: preoți, avocați, medici,

funcționari, învățători etc., apoi comercianții, industriașii și economii noștri fruntași vor trebui să participe cu toții la subscrierea capitalului social, dacă e vorba ca acțiunea noastră să se sfârșească, așa după cum trebuie. Și și așteptăm. Pentru că după informațiunile prealabile luate în cele peste 50 de centre românești, avem, numai în clasa intelectualilor, aproape 2000 de persoane, cari sunt în stare să subscrie cel puțin 1—2 acții. Între aceștia sunt și de aceia, cari conștii de seriozitatea întreprinderii pusă la cale, au declarat că vor subscrie chiar și un număr mai mare de acții. Capitalul scris prin particulari va fi măsura cea mai excelentă a gradului, până la care a putut pătrunde în conștiința publicului nostru necesitatea înființării băncii de asigurare. Dacă această necesitate e simțită, ceea ce nu ne îndoim, publicul nostru de pretutindena va intra în șirul acționarilor noiei întreprinderi.

Dar cu mult mai mult decât particularii vor trebui să participe la subscrierea capitalului social băncile noastre și încă fără considerare că aparțin sau nu «Solidarității». Ele vor trebui să facă aceasta pedeoparte pentru interesul de obște, pe de altă parte pentru propriul lor interes. Pentru interesul obștesc vor trebui să o facă, deoarece în acțiunea ce trebuie pornită în scop de a ne cultiva și deprinde poporul a-și asigura avutul și viitorul, băncilor noastre le revine rolul cel mai important. În această privință ele vor avea să îndeplinească o adevărată misiune culturală. În urma rolului ce ocupă ele, prin mulțimea de intelectuali grupați în jurul lor, prin influența ce o pot exercita asupra clienților, ce-i au și prin legăturile firești, ce le întrețin cu întreaga lume comercială, industrială și agronomică din ținuturile în cari își extind activitatea, băncile noastre vor putea face cele mai bune servicii cauzei, în serviciul căreia intră noua instituțiune. Băncile noastre vor putea lucra mai ușor și mai cu succes în mijlocul poporului nostru agricol, pe care se va întemeia în prima linie acțiunea, par excelentiam morală a noiei întreprinderi. *Căci trebuie să se știe, că viitorul băncii proiectate nu se va baza atâta pe capitalurile asigurându-se, mai mult sau mai puțin mari a intelectualilor noștri, ci pe asigurările mărunte, pe așanumitele asigurări populare, apoi pe asigurările pentru replătirea sarcinilor hipotecare, pe asigurările prin economii și în fine pe asigurările avutului modest al țărănimii noastre.* Aceasta e baza de acțiune, acesta e scopul. Și dacă băncile noastre se vor angaja cu toată inima în această acțiune de deșteptare economică a țărănimii noastre, ele vor răsplăti după merit

sprijinul larg, de care au fost și sunt împărțite de marea obște românească.

Dar băncile noastre vor trebui să participe la fondarea băncii de asigurare și pentru propriul lor interes. Între afacerile de asigurare și între afacerile de bancă sunt o mulțime de puncte de atingere și interese comune, un fapt pe care îl justifică foarte bine împrejurarea, îndeajuns cunoscută, că în timpul mai nou institutele de asigurare caută sprijinul băncilor și băncile ajutorul institutelor de asigurare. Institutele de asigurare caută să profite de legăturile și influința băncilor în cercul lor de activitate și băncile caută să beneficieze de proviziile și capitalurile institutelor de asigurare. De existența acestor interese comune între afacerile de bancă și afacerile de asigurare, multe bănci au căutat să profite și rezultatele ajunse sunt adeseori surprinzătoare. Mii și zeci de mii de coroane încassează unele bănci ca provizii de asigurare și zeci și sute de mii de coroane administrează ca depuneri ori credite de cont-curent. Așa este; dar pe când institutele de asigurare, pot ușor găsi bănci, cu cari să întrețină legături de afaceri, băncile la rândul lor nu pot găsi totdeauna și în tot locul institute de asigurare pe cari să le reprezinte. Și e și firesc. Institutele bune și solide au de regulă sau cancelariile lor proprii în singuraticile ținuturi sau stabilesc legături numai cu băncile mari. În chipul acesta mulțimea cea mare a băncilor n'au de unde cunoaște favorurile afacerilor de asigurare. La noi însă va fi cu totul altcum. La noi reprezentante a băncii de asigurare vor fi toate băncile noastre acționare, așa că fiecare bancă va avea puțină să câștige provizii în măsura afacerilor, ce le va face și să administreze capitaluri de ale institutului de asigurare în proporția premiilor, ce le va încasa. Reese deci în mod neîndoios că e un interes specific al băncilor noastre să între în acțiune și să contribue la fondarea noiei bănci de asigurare. Acțiunile ce vor subscrie — conform hotărârii adunării generale a «Solidarității» — vor trebui să fie cam 4% a capitalului social. Și pentruca subscrierea respective plătirea acestor acții să se poată face mai ușor, băncile noastre vor putea cedă din împrumuturile lor hipotecare o parte corăspunzătoare institutului de credit și economii «Albina» din Sibiiu, de unde vor primi scrisuri fonciare cu cari încă vor putea achita prețul acțiilor, ce le vor subscrie. E o așa de mare ușurința aceasta, încât nici un institut nu va putea rămâne delă subscrierea capitalului social al noiei întreprinderi de asigurare.

*

Cu acestea am terminat lămuririle ce am crezut de lipsă să mai dăm în preajma emisionii prospectelor de subscripțiune.

De sigur că pentru mulți ele vor fi de prisos. Se poate însă că vor mai fi și de aceia, cari încă tot se mai îndoiesc în viitorul întreprinderii proiectate. Și nu-i mirare. Au fost atât de multe nesuccesele societăților de asigurare, fondate în ultima jumătate a veacului trecut, încât în multe părți s'a format credința că societățile de asigurare nouă cu greu pot exista. Credința aceasta însă s'a arătat adeseori greșită ori neîntemeiată. Căci cei-ce cunosc lucrurile știu, că nesuccesele diferitelor societăți de asigurare, cari nu și-au putut afirma existența, sunt a se atribui nepriceperii și ușurinței în conducere, o împrejurare, care îndată ce a lipsit, societățile de asigurare au prosperat. Așa fiind nu ne rămâne alta de zis decât că dacă s'ar mai afla cineva, care cu toate explicațiile date — să mai nutrească vre-o nedumerire, să-și pună nădejdea în seriositatea și marea răspundere ce au luat-o, cei-ce inițiază această întreprindere și cari au avut puțința a examina lucrurile din toate punctele de vedere.

De încheiere rugăm pe toți cei buni ai noștri să aprezieze acțiunea pornită cu seriositate și obiectivitate, să-și pună nădejdea în puterile noastre și în Dumnezeu și să-și deie cu sinceritate tot sprijinul posibil pentru întruparea societății române de asigurare. L.

Băncile slovacești și presa maghiară.

În timpul acesta, când chestiunea de naționalități în Ungaria este aproape neconținut la ordinea zilei și când atâția chemați și nechemăți dau fel de fel de soluții acestei chestiuni de importanță netăgăduită, sunt caracteristice „manevrările” unor ziare mari ungurești, tăntind *vădit* în contra oricăror înțelegeri cinstite și îngrijind ca situația să rămână vecinic „turburată”. Acest lucru se observă și în chestiunea mult „astep-tatei împăcări” cu România, când de ex. Burda — ca să luăm cazul cel mai nou — e luat în apărare de foi ungurești cu trecere și prezentat ca *tipul ideal* al „cetățeanului” de altă naționalitate, decât cea maghiară. Dar nu despre aceasta vrem să vorbim. Trebuie să accentuăm însă tendința, devenită de altfel de multă vreme *principiu* la foile ungurești — excepții aproape nu sunt în privința aceasta — de a prezenta orice porniri fie culturale, politice sau curat economice de ale naționalităților, ca acțiuni sistematice îndreptate asupra *rasei maghiare* și astfel — vorba lor — *a statutului*. Faptul acesta își află de altfel explicarea simplă și ușoară de înțeles în stările politice anormale dela noi, unde meritele „patriotice” se câștigă mai ușor pe această cale, având cei dela cărma țării acesteia interes, ca între diferitele popoare conlocuite aici să nu fie nici odată pace. Și serviciile prestate de ziare — și de ori și cine — în ajungerea acestui scop se plătesc bine!

Iată cum își știe îndeplini rolul acesta de instigator ziarul „B. H.” vorbind într'unul din numerile sale din urmă despre institutele de bani slovacești din Ungaria:

Se zice, între altele, că băncile slovacești ar fi destinat un premiu pentru cea mai bună broșură menită, ca prin prezentarea de condițiuni favorabile, să îndemne poporul slovacec, ca să-și depună economiile sale numai, sau mai ales la institute de bani slovacești. Prin aceasta credeau conducătorii lor, că vor putea smulge partea cea mai mare din suma de 220 mil. cor. depuse pe la diferite bănci ungurești și vor urca depunerile proprii, cari abia ating suma de K 42 mil. La aceasta „cutesată” idee ar fi venit Slovacii încurajați de succesele mereu crescândă avute în timpul din urmă în lupta de cucerire, față cu băncile ungurești de prin partea locului. Să admitem că ar fi așa, precum spune B. H., ce păcat ar fi săvârșit prin aceasta conducătorii băncilor slovacești? Doar păcatul că ar fi îndemnat poporul să cruce? Iar îndemnându-l nu-l puteau îndrepta — în mod foarte natural — decât la băncile lor proprii, fondate cu capitaluri proprii și conduse de bărbați ieșiți din același popor! De ce dar eră lipsă să se dea alarma, că alte bănci ar fi prin aceasta amenințate și periclitare. Orice țară cultă și conștie de interesele sale admite concurența și emulația în cele economice și mai ales în comerț, cu mijloace cinstite.

Dar să urmărim mai departe observările ziarului amintit asupra băncilor fraților noștri Slovaci.

Primul institut de bani slovacec s'a înființat la 1868 în Turoczsztmárton cu un capital de K 171,600 ca societate pe acții. În 1873 erau înființate cu totul trei bănci slovacești, în 1879, 4; în 1885, 5; în 1890, 6. Aceste 6 aveau în 1890 un capital societar de K 1.080.900 și au arătat atunci un profit curat de K 44,500. În ultimul deceniu s'au sporit și întărit băncile slovacești mai ales și într'un mod de tot rapid. Astfel la 1904 erau 11 bănci cu un capital de K 2.536,000 și cu un câștig curat de 355,500, iar cu finea lui 1908 numărul institutelor slovacești de bani se urcase la 53 cu un capital fundamental de K 8.380,036 și cu un câștig curat de cca K 800,000. De prezent slovacii au 75 de institute financiare.

Iată dar pericolul cel mare care trebuie să alarmeze lumea. Slovacii adecă progresează pe terenul economic și — lucru paradoxal — deși sunt și ei cetățeni plătitori de dare etc. ai acestei patrii comune, progresele lor sunt privite cu ochi răi din partea guvernanților noștri, sau cel puțin se crede aceasta, deoarece se găsesc ziare mari ca B. H. cari dau alarma și fac atenți pe cei dela putere, că trebuie făcut ceva, ca slovacii să se mai astâmpere. Căci, vezi doamne! nu progresul economic al Slovacilor ar fi pericolul pentru băncile ungurești și pentru stat, ci tendințele lor politice separatiste și în același timp radicale-agitatorice! Unde ajunge a se fondă o bancă slovacească sau vre-o filială de a acestora se naște un cuib de „agitatori”, din care se inficiază apoi și poporul, iar forurile chemate să pună frâu acestor agitatori fără sulfet, cari se fac stăpâni încetul cu încetul chiar și pe băncile ungurești de pe acolo, acele foruri sunt neputincioase față cu băncile acelea străine pentru-că înșiși membrii acelor foruri administrative stau în legături de afaceri cu ele. Iată dar vechea și vecinic noua chestiune despre pericolul băncilor nemaghiare, care oricât își dau silința unele ziare șoviniste maghiare, ca să o prezinte ca o luptă de rasă, rămâne o chestiune curat economică, ca oricare alta.

Iar acuzele ce se aduc băncilor slovăcești și cari din timp în timp — la ocazii — ni se aduc și nouă, seamănă mult cu acelea din povestea lupului cu mielul.

Glosse la scumpirea banilor.

În sezonul din ăst-an Banca imperială germană și Banca Angliei au premers cu urcarea discontului. Banca Angliei l-a urcat la începutul lui Octomvrie dela 3% la 4%, iar pe la mijlocul lui Oct. dela 4 la 5%. Tactica aceasta e o urmare a marilor transporturi de bani în Egipt și nu a surprins de loc piața. Cererile de aur pentru Egipt sunt sezoniere pe acest timp. An de an, se trimite în lunile de toamnă, milioane de livre în aur, din Anglia la Alexandria și Cairo, pentru a servi aici la finanțarea *recoltei de bumbac*, precum și la alte plăți pentru importul acestei țări. Bumbacul din Egipt a devenit în timpul din urmă o materie primă de importanță pentru industria engleză. Prin irigațiile isbutite în Egipt, terenul plantat cu bumbac, s'a extins foarte mult, încât recolta de bumbac întrece pe departe recoltele din anii precedenți. Multe fabrici engleze s'au aranjat, pentru o mare parte a producțiunii lor, la prelucrarea bumbacului din Egipt și în anii din urmă, Anglia a contras regulat câte 3—4 sute mii de tone bumbac de acesta. În ăst-an, importul va fi mult mai mare, fiindcă și terenul plantat e mai extins, iar recolta promise a fi foarte bună. De pe acuma, când bumbacul e încă pe câmpuri, avansurile, plata lucrătorilor, speșele de magazii, au reclamat sume mai însemnate decât în anii precedenți și cererile de bani s'au accentuat și prin faptul, că prețul bumbacului s'a urcat față de alți ani. Altădată, se expedau toamna, numai câte 4—5 milioane livre (96—120 milioane coroane) din Londra în țara Nilului. Astăzi se evaluează trebuințele la 9—10 milioane livre, adică la de douăori atâta. Firește, că numai o parte din aurul acesta va fi luat dela Banca Angliei. Dar tocmai în timpul din urmă, detragerea de aur au fost așa de rapide, încât Banca, pentru a împiedeca înrăutățirea situației și alte detrageri ale metalului nobil, fu nevoită să urce scontul.

Prin urmare, numai *trebuințele afacerilor demarfi* au provocat expansiunea situației și urcarea discontului. Banca nu a dat signale de alarm, ca de altădată, ci pur și simplu, și-a scumpit numărării, pentru a abate dela sine cel puțin o parte a cererilor, ori ca prin condițiile favorabile să atragă la sine capitalurile disponibile. Fără îndoială, situația sa e de pe acuma slăbită și simțitor mai nefavorabilă decât acum anul. Rezerva metalică i-a scăzut la 766 milioane coroane (31.9 milioane £), o depresiune, ce n'a mai avut-o din Decemvrie 1908. Și aceasta, pe la mijlocul lui Octomvrie, când erau în perspectivă marile cereri dela ultimo, ba când și Noemvrie și Decemvrie vor ridică multe pretenții. Banca sperează, ca prin urcarea scontului, va oferi atracție suficientă îndeosebi capitalurilor franceze, și va înduplecă pe Banca Franței să acopere și ea o parte a cererilor egiptene, prin escontarea tratelor engleze de dobândă mare în comparație cu cele franceze.

Gamma.

P. S. Piața din Londra se așteaptă, cătră finea lunii trecute, la o altă urcare a discontului din partea Băncii. S'a întâmplat însă o întorsătură neașteptată. Din Brasilia a ajuns mult aur în Londra, pe care cum-

părându-l în mare parte Banca Angliei, situația acesteia s'a ameliorat numai decăt. Acuma cetesc că și-a redus discontul la 4 $\frac{1}{2}$ %.

REVISTA FINANCIARA.

Situațiunea.

Sibiu, 10 Noemvrie 1910.

Deși nici în săptămâna aceasta nu s'a urcat etalonul în London, situația pieții engleze nu se poate numi favorabilă, considerând că stockul de aur al Băncii engleze este în continuă scădere. În săptămâna aceasta a sosit un nou transport de 600,000 funți aur transatlantic, care aproape întreg a intrat în pivnițele Băncii engleze, cu toate acestea tezaurul a scăzut trimițându-se sume considerabile la New-York.

Pe piața germană încă din primăvara anului trecut s'au petrecut transformări însemnate. Industria germană a consumat și reclamă încă capitaluri enorme nu numai indigene, ci și străine: franceze, belgiene, elvețiene și chiar americane, cari toate se detrag tocmai acum, când piața germană s'a angajat a procura un împrumut mai mare Turciei.

Astfel încă nu se poate prevedea ce dezvoltare vor lua lucrurile în aceste 2 luni, dintre cele mai grele în privința financiară.

În prezent discontul particular notează în Berlin 4 $\frac{5}{8}$ % și în London 4 $\frac{1}{2}$ %.

Sumarul Băncii Austro-Ungare s'a ameliorat în săptămâna întâiu cu 985 milioane, scăzând circulațiunea de bilete în dare dela 337 milioane la 238.5 milioane K. Totuș situația pieții interne nu se poate privi multămitoare, pentru că încesările nu stau în raport cu cererile enorme dela sfârșitul lunii Octomvrie și portofelul a scăzut numai cu K 67.6 milioane la o sumă de K 909.8 milioane, față de K 608.2 milioane la aceiaș perioadă din anul trecut.

Ca și Germania nu ne putem aștepta nici noi în cursul acestui an la situații esențial mai favorabile.

AFACERI DE DARE.

Intreprinderile obligate la publicitate, cari nu se ocupă cu primirea de depozite spre fructificare dacă depun capitalurile lor la vre-un institut de bani amintit în § 1 al art. de lege VII. din 1883 și care se ocupă cu primirea de depozite de bani, pot pretinde cu tot dreptul, ca venitul de interese provenit din aceste depuneri să se detragă din venitul brut la fixarea dării lor de câștig.

(Judecătoria administrativă sub Nr. 21,327/910)

CRONICA.

Bursă pentru studiarea mișcării cooperative din străinătate. Societatea „Transilvania” a Românilor ardeleni, cu sediul în București, care precum se știe împarte din fondurile sale, an de an burse pentru tineri universitari ardeleni, a luat de curând hotărârea a trimete în străinătate pe un tânăr din Transilvania profesor sau funcționar de bancă pentru studiarea cooperativelor sătești, organizația și felul lor de muncă. În acest scop a creat o bursă de

Lei 1800, care a fost conferită — dintre aproape 20 de reflectanți — dlui *Iuliu Enescu*, funcționar la Centrula „Albinei”, în Sibiu, căruia direcțiunea acestui institut i-a acordat un concediu de un an.

Bursierul „Transilvaniei” va plecă la finele l. c. la *Darmstadt* (provincia Hessen, Germania) unde va ascultă cursurile speciale asupra cooperativelor; din *Darmstadt* va trece în alte centre și ținuturi cooperative din Germania, apoi Belgia și Italia de Nord.

Eată o idee fericită a conducătorilor societății „Transilvania” pentru care trebuie să-i fim recunoscători. Acordând câțiva ani consecutivi această bursă vom putea avea cu timpul și noi un număr de bărbați specialiști în chestii cooperative, chemați a lua în mână conducerea acestei mișcări în direcție sănătoasă.

Să sperăm că primul bursier cooperativ al soc. „Transilvania” se va pune cu zel și entuziasm pe muncă serioasă, teoretică și practică, și reîntors în patrie va deveni, ceea ce se așteaptă dela dânsul, un pioner priceput al mișcării cooperative dela noi.

Bancnote false à K 50 se află de o vreme în circulație. Ele au fost descoperite la direcțiunea poștelor și la filiala Băncii Austro-Ungare din Graz. Falsificatele făcute pe cale fotografică sunt foarte reușite; semnul lor distinctiv este, că numerii și seriile sunt cam șterse.

Al cincilea congres agricol al absolvenților din școlile de agricultură din România. În zilele de 20, 21 și 22 Noemvrie va avea loc, la București, al cincilea congres agricol sub prezidenția dlui I. Kalinderu.

Pot lua parte la lucrările congresului toți absolvenții școlilor de agricultură, delegații asociațiilor țărănești și societățile agricole din țară.

Lucrările congresului vor fi împărțite în cinci secțiuni și anume:

1. Economia publică și rurală; 2. Învățământul agricol; 3. Cultura agricolă; 4. Economia vitelor; 5. Vii și pomi roditori.

Congresul se va deschide la Ateneul Român.

O nouă reuniune de păstrare și credit ca însoțire este pe cale de a se înființa în *Ciachi-Gârbou* (Csákiğorbó) în comitatul Solnoc-Dobăca.

Adunarea generală de constituire este convocată pe 23 Noemvrie a. c. și convocarea este subscrisă de dnii *Dr. Victor Gael*, avocat și *Iov. Andreiu*, vice-protopop, ambii în *Ciachi-Gârbou*.

Situația tezaurului public român la 31 Iulie 1910. După datele publicate de Ministerul de finanțe, situațiunea tezaurului public, la 31 Iulie 1910, se prezintă astfel:

Incassările efectuate dela 1 Aprilie până la 31 Iulie, pentru exercițiul în curs 1910—1911 ating cifra de 124.409.933 lei, față de 123.927.084 lei în aceeaș perioadă din exercițiul trecut, 1909—1910, adică cu 482,849 lei mai mult anul acesta.

Cele mai importante au fost serviciile publice, 34.737,456 lei (761.047 lei mai puțin ca în exercițiul trecut); impozitele indirecte, 22.342.770 lei (1.033,935 lei mai mult față de exercițiul trecut); monopolurile Statului 22.021,881 lei (406,515 lei mai mult; Ministerul de finanțe 14.605,847 lei (1.116,193 lei mai puțin); drepturile de timbru și înregistrare 9.511,267 lei (80.217 lei mai puțin: impozite directe 7.363,809 lei (153,274

lei mai mult); domeniul Statului 5.190,991 lei (272,130 lei mai puțin); etc.

Cheltuielile efectuate în aceeaș perioadă a exercițiului în curs reprezintă suma de 92.539,335 lei în exercițiul trecut, 1909—1910. adică 12.956.418 lei mai mult. Cele mai însemnate cheltuieli au fost atribuite următoarelor ministere: finanțe, 39.418,028 lei (1.319,156 lei mai mult); războiu, 16.727,166 lei (1.189.468 lei mai mult); interne 10.592,081 lei (586.002 lei mai mult); culte și instrucțiune publică 10.716,611 lei (399,239 lei mai puțin), etc.

DIN REGISTRUL FIRMELOR.

Feleki (Avrig) mezőgazdasági szövetkezet, felszámolás alatt. Inregistrat: Incetarea firmei.

„Hațiegana”, institut de credit și de economii, societate pe acții. Inregistrat: Filiala sa din *Puj*.

Institut de credit și de economii, ca societate pe acții în Mehadia. Inregistrat: Incetarea dreptului de firmare al lui Const. Dure.

„Lumina”, institut de credit și economii, societate pe acții în Sibiu. Inregistrat: Designarea foilor „Telegraful Român” și „Revista Economică”, ca ziare oficiale ale sale.

„Mercur”, societate acționară de împrumut și păstrare în Năsăud. Inregistrat: Modificarea statutelor și urcarea capitalului societar la K 200,000.

„Păstorul”, institut de credit și economii, societate pe acții în Timișoara-Fabric. Inregistrat: Schimbarea statutelor și urcarea capitalului societar la K 300,000.

„Severineanu”, societate comercială pe acții în Caransebeș. Inregistrat: Alegerea de membru în direcțiune cu drept de firmare a lui Constantin Burdia, în locul lui Traian Ionaș.

„Solidaritatea”, asociațiune de institute financiare, ca însoțire în Sibiu. Inregistrat: Alegerea lui Dr. G. Tripon de membru în direcțiune, în locul fostului membru Ilie Trăilă.

„Timișiana”, institut de credit și economii, societate pe acții în Timișoara. Inregistrat: filiala sa din *Delta*.

„Victoria”, institut de credit și economii, societate pe acții în Arad. Inregistrat: Filiala sa din Șiria (Világos).

„Zlăgneana”, institut de credit și economii, societate pe acții în Zlagna. Inregistrat: Ștergerea calității de membru în direcțiune și de director executiv precum și a dreptului de firmare al lui Emanuil Beșa.

Posta Redacțiunii.

Dlui *O. S.* în *M.* Primit cu mulțumită. Ii vom face loc într'un număr viitor.

Sumar.

Lămuriri privitoare la Banca noastră de asigurare. — Băncile slovecești și presa maghiară. — Glosse la scumpirea banilor. — *Revista financiară*: Situațiunea. — *Afaceri de dare*: Intrprinderile obligate la publicitate, cari nu se ocupă cu primirea de depozite spre fructificare. — *Cronică*: Bursă pentru studiarea mișcării cooperative din străinătate. Bancnote false à K 50, Al cincilea congres agricol al absolvenților din școlile de agricultură din România, O nouă reuniune de păstrare și credit ca însoțire, Situația tezaurului public român la 31 Iulie 1910. — Din registrul firmelor. — Poșta redacțiunii.

Bursa de efecte din Viena și Budapesta.

Cursul din 9 Noembrie 1910.

%	V A L O R I	Viena vinde	Bpesta vinde
A. Datoria de stat ungară.			
4	Renta ung. aur, ... scut. de dare	111.30	111.65
	" " Cor. . . . . " " "	91.75	92.15
4 1/2	" " " " " " " " " "	81.20	81.65
—	Impr. cu premii à 100 fl. . . . . " " "	230.—	226.—
4	" p. reg. Tisei și Seghedin, sc. de dare	159.10	156.—
3	Impr. p. regul. Porților de fier. " " "	76.40	76.50
4 1/2	Oblig. de regalii croato-slavone. " " "	100.60	100.50
4	" rurale ungare. . . . . " " "	93.30	93.40
4	" " croato-slav. . . . . " " "	94.50	95.—
B. Datoria de stat austriacă.			
4	Renta unit. conv. în cor., Mai-Nov., sc. de dare	93.35	93.50
4	" " " lan.-Iulie " " "	93.30	93.50
4.2	" " în hârtie, Febr.-Aug. " " "	96.80	97.25
4.2	" " argint April-Oct. " " "	96.80	97.25
4	Losuri din 1860 à fl. 500.—	169.—	170.—
4	" " 1860 à fl. 100.—	221.—	225.—
—	" " 1864 à fl. 100.—	325.25	322.—
4	Renta austr. aur., scut. de dare.	115.70	116.—
4	" " Cor. " " " " " "	93.25	93.60
3 1/2	" " de invest. " " " " " "	82.70	—
C. Alte datorii publice.			
4	Impr. orașului Budapesta din 1903, sc. de dare	91.50	91.75
5	" " Viena	101.85	—
6	" bulgar p. căi ferate din 1892 à frs 125	122.25	—
4	Imprumut Temeș-Bega din 1897	93.40	94.—
D. Scrisuri fonciare, obligaț. com., etc.			
4	Instit. de Cred. fonc. austr.	94.60	—
4	Banca austro-ungară 50 ani în florini	98.90	99.10
4	" " " 50 ani în coroane	99.60	99.60
4 1/2	Banca comerț. ung. Pesta în fl.	99.75	99.75
4	" " " " " în cor.	92.75	92.75
4 1/2	Obl. com. "banca" ung. Pesta cu 10% premie	102.60	103.—
4	" " " " " repl. 60 ani	93.—	93.—
4	Scris. fonc. I Cassă de păstr. patr., Pesta	92.50	92.75
4	Obl. com. " " " " " în cor.	92.50	92.75
—	Obl. cu premii I. Cassă de păstr. patr. à K 100	—	108.—
4	Scris. fonc. Inst. de credit fonciar ungar în cor.	93.25	93.75
4 1/2	Banca hipotecară ungară în cor.	99.75	99.75
4	" " " " " " " " " " " " " " " " "	93.—	93.—
—	Obl. cu premii Banca ung. hip. à K 100	—	113.—
5	"Albina", Sibiiu	—	101.—
4 1/2	" " " " " " " " " " " " " " " " "	—	99.—
4 1/2	Cassa de păstrare generală Sibiiu, ...	99.75	99.75
4	" " " " " Brașov	93.—	93.—
4 1/2	Inst. de credit fonciar Sibiiu, ...	100.—	100.—
4 1/2	" " " " " " " " " " " " " " " " "	99.75	99.75
4	" " " " " " " " " " " " " " " " "	93.—	93.—
E. Lozuri.			
3	Impr. cu premii Inst. de cred. fonc. aust. din	304.—	—
	1880 à fl. 100		
3	Impr. cu premii Inst. de cred. fonc. aust. din	282.75	—
	1889 à fl. 100		
4	Impr. cu premii Banca ung. hipot.	254.25	254.—
2	" " " sârbesc à frs 100 —	118.85	120.—
5	Los. p. regularea Dunării, din 1870 à fl. 100.	305.25	—
—	Basilica—Budapesta à fl. 5.—	31.—	31.50
—	Inst. de credit p. com. și indust. à fl. 100.—	532.—	530.—
—	Buda, comuna à fl. 40.—	—	—
—	Pálffy, à fl. 40.—	285.—	285.—
—	Crucea roșie austriacă, a fl. 10.—	64.—	64.50
—	" " ungară, à fl. 5.—	40.75	41.50
—	Losurile comunei Viena din 1874 à fl. 100.—	541.—	550.—
—	Sanatorium Regina Elisabeta K 5.—	—	13.—
—	Lozuri „Jó sziv”, à fl. 4.—	—	20.—
F. Valute.			
	Galbini imper. pr. bucată	11.40	11.43
	20 franci aur	19.12	19.12
	20 marce aur	23.57	23.55
	Sovereigns pr bucată	24.07	—
	Ruble hârtie per bucată	2.55	2.56
	100 Marce hârtie	117.88	117.78
	100 franci hârtie	—	95.55
	100 lire hârtie	95.25	95.15
	100 lei hârtie	—	95.25

„MARAMURĂȘANA“, inst. de credit în Sigh.-Marmației.

CONCURS.

„Maramurășana“, institut de credit și economii în Sighetul-Marmației (Máramaros-Sziget) publică concurs pentru un post de **contabil** și un post de **cassar**.

Salarul contabilului e K 2,000 și K 400 relut de cvartir, iar a cassarului K 1,200 și K 300 relut de cvartir.

Ambii funcționari numai după un an de probă vor fi denumiți definitiv, și au a depune cauție în numărul ori hârtii de valoare admise pentru acest scop din partea direcțiunii de câte K 2,000.

Reflectanții la aceste posturi au a-și înainta concursul, indicând studiile terminate, cunoștința de limbi, precum și praxa ce au făcut până acuma — până la 1 Ianuarie 1911 la adresa dlui Dr. Ilie Mariș, avocat (Máramaros-Sziget, fôtér Nr. 33) iar posturile sunt a se ocupa cel mult în 1 Februarie.

Este în interesul recurentului a se prezenta în persoană.

Sigh.-Marmației, în 26 Oct. 1910.

Nr. 175 (2—3)

Diracțiunea.

„CASSA DE PĂSTRARE“ (reuniune) în Săliște.

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de **practicant** la „Cassa de păstrare“ (reuniune) în Săliște, comitatul Sibiiu, se publică concurs cu termin până la 20 Noembrie a. c.

Salar anual K 800.

Reflectanții la acest post au să dovedească, că au absolvat școala comercială, indicând cunoștința de limbi, precum și praxa făcută până aci.

După anul de probă alesul va fi declarat de practicant definitiv, punându-i-se în vedere și alegerea lui de oficial, după ce va fi dovedit destoinicie în afacerile de bancă.

Postul este a se ocupa imediat după alegere.

Săliște, în 27 Octomvrie 1910.

Nr. 173 (2—3)

Diracțiunea.

Prospect de fondare.

Importanța cea mare a asigurărilor în viața socială și economică a popoarelor e recunoscută și apreciată astăzi de toate capetele luminate din lume.

Popoarele culte: Englezii, Francezii, Germanii etc. se întrec în a da o dezvoltare cât mai extinsă instituției de asigurare. La noi însă — putem zice — până acum nu s'a făcut aproape nimic pentru împământinirea și popularizarea acestei instituții. Tocmai de aceea, subsemnații fondatori conștii de însemnătatea cea mare a asigurărilor și conștii de faptul, că la noi — mai mult ca la oricare alt popor — asigurările sunt unul dintre cele mai excelente mijloace menite a ne garantă avutul și a ne asigura viitorul, ne-am decis să punem bază unei *bănci de asigurare* sub numirea: «*FORTUNA*», *instituit general de asigurare, societate pe acții*, numire pe care adunarea generală constituantă o poate modifica.

Prin acest institut voim să cultivăm în mod sistematic asigurările de tot felul, în prima linie însă asigurările contra focului și asigurările asupra vieții omenești. — Afară de acestea intenționăm să mai cultivăm — direct ori indirect — și asigurările contra grindinei și altor pagube elementare, precum și noul sistem de asigurare, introdus cu succes de câțiva timp în străinătate, prin cari se asigură replătirea sarcinilor hipotecare, pentru cazul, când debitorii în decursul vieții lor nu ajung a le replăti. Voim toate acestea pentru ca să deprindem poporul a-și asigura avutul și viitorul și să-i dăm putință a ajunge cu un ceas mai curând la ușurarea marilor sarcini hipotecare, ce-i îngreunează averea.

Lucrările noastre dorim să le întemeiem în prima linie pe acele bănci din patrie, cari vor participa ca acționari, știut fiind că la noi — între împrejurările date — băncile sunt reprezentanții cei mai autorizați ai vieții economice a poporului nostru. — Aceste bănci deci dorim să fie și reprezentantele proiectatului nostru institut, căruia să-i acvireze materialul de asigurat și dela care — în schimb — ele să capete un nou izvor de venit, iar din premiile, ce le vor încasa, un nou capital pentru afacerile lor.

Natural însă, că pe lângă bănci în lucrările noastre vom căuta și cere și sprijinul celorlalte elemente productive ale poporului nostru: private și publice. Căci scopul nostru este să întrunim la o mare acțiune comună pe toți factorii de viață ai poporului în mijlocul căruia vom avea să lucrăm.

Cu un astfel de program și în vederea atâtor mari scopuri, proiectăm ca noul institut de asigurare să se înființeze cu un *capital social de un milion coroane* împărțit în 5000 de acții à K 200 nominal. — *Acțiunile vor fi pe nume* și se vor răscumpăra cu valoarea lor nominală, plus o taxă de fondare și organizare de 5%. La subscrierea fiecărei acții e a se plăti — pe lângă taxa de fondare și organizare — încă 10% din capital. Următoarele 20% vor avea să se plătească cel mult în 15 zile după adunarea de constituire, iar restul în rate, ce le va stabili viitoarea direcțiune a institutului, cu acea observare însă, că aceste rate nu pot fi mai mari ca 10% și în termene mai scurte de o lună. Sumele ce se vor plăti în contul acțiunilor subscrise se pot depune la oricare institut de credit și economii, care e luat între membrii „Solidarității”, asociațiune de institute financiare în Sibiu.

Institutul, ce-l proiectăm se înființează cu sediul în *Sibiu*, pe timp de 100 ani, care la timpul său va putea fi prolongit din partea adunării generale. El își va putea extinde activitatea atât în țară, cât și în străinătate. Terminul ultim pentru subscrierea acțiunilor se fixează cu ziua de *31 Martie 1911*. În caz de suprasubscriere, fondatorii își rezervă dreptul ori să stabilească capitalul social la o sumă mai mare ca un milion cor. ori să reducă subscrierile făcute și să numească prima direcțiune — constătătoare din 12 membrii — pe timp de 3 ani.

Sibiu, la 30 Octomvrie 1910.

Parteniu Cosma,

dir. exec. al „Albinei”, prezidentul „Solidarității” în Sibiu.

Romul Cărăbaș,

dir. exec. al „Timișanei” în Timișoara.

Andrei Cosma,

dir. exec. al „Silvaniei” și mare proprietar în Șimleu.

Ioan I. Lăpădatu,

dir. exec. al „Ardeleni” în Orăștie.

Dr. Coriolan Pap,

adv., dir. exec. al „Bihorenei” în Oradea-mare.

Constantin Popp,

revizor-șef de lichidatură la „Albina” și redactorul „Revistei Economice” în Sibiu.

Sava Raicu,

secretar-director substit. la „Victoria” în Arad.

Dr. Gavriil Suciu,

avocat în Hațeg.

Dr. Gavriil Tripon,

avocat, dir. exec. al „Coroanei” în Bistrița.